

ACC. N:R M. 8924: 1-3.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Jonsson
Härad: Frosta Adress: Åspinge
Socken: Ö. Åspinge Berättat av:
Uppteckningsår: 1943 Född år 1881 i Åspinge.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Engelskt el. skotskt inflytande på det
svenska jordbrukets utveckling

L.u.F. 45.

ACC. NR. M. 8924: 1.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Mågen engelske litteratur, eller engelske inflytande, vet jag ej utom att här har ju ofta kommit svenskeamerikaner hem, di har haft mycket inflytande. Många har ju skickat hem tidningar som visat engelskt arbetsförfållande. De har man ofta hört om nya metoder, de e utlänskt. Men de mästa i fråga om jordbruk, och kreatur har kommit till allmogen från herrgårdarna, i från di store godsar, som Fulltofta, Rusbyholm, Lyby, har avsevärt, så där är många stora ställe som hör till. Di som brukat dem har tagit inflytande från herrgård. Där på herrg. har alltid funnits något befall, som genomfört utlänska metoder. Även utlänska herrar har ju ägt något gård. På så sätt har mycket kommit till allmogen. För många är en var på Pöley en utlänskt patron. Genom sådana har mycket spridts. Här har ju även varit en och annan bondens som varit på lantbruksskola. Di större hemmansägarna har nog hört om litteratur, men allmogen, eller bönderna här har vist inte haft annat än tidning. Här fanns för många år en en tidning för lantmännen, den hade di allmänt. Där var nyare och utlänska metoder, både med redskap, och arbete. Fädersväcken som barnspöddling förekommer mest på herrgårdar och större ställe. Engelska kreatursraser har här varit särskilt vid herrgårdar. Här finns engelska fullblods djur. Di är berömda för att vara starka dragare, di är stora och klumpiga.

L. u. F. 45.

Engelska kor, här är ej bland allmogem så gott om, men på större ställen är nog.
Di påstår ju att kreatur av utländska rasen kan ej reda sig på sådant bete som här.
Di talar alltid om herregårdsföres, di är av finare ras, utländsk ras.
Di ska ha kraftig utfodring, så är också avkastningen större.
Dikning är rätt gammalt bruk. Jag minns redan på 1890 talet di började tala om att
di räddade på gårdarna. Sen börja di även här med att räddägga åkrarna.
Di tala om engelska tegeltröar. Här fanns ju tegelfabrik här i Skåne.
I Lundhals i Hörsby har ju varit ombud för sådant till allmogem.
Jordbränning har för i tiden bedrivits i så fall, att de var nyodling. Ljung och buskar
höggs bort, svänen hackades upp i stora forvor, som forhadus och brändes.
Sen ströddes askan ut, sen bröts sten och dihödes. Den allra äldsta metoden av
dikning var stengropes. Di hem grävdes, där lades sten i botten till över halvan
sen lades snis och jord överst. Engelska plögar är allmänt, men särskilt namn
vet jag ej. Namnen Maelans och Moring har jag hört, men kan ej erinra mig
något mer om dem eller stover. Av lantbruksskolor är Alnarp och Västrahey,
di som alltid varit mest i fråga. Di som här varit på lantbruksskolor har
varit på en av dem. Men de har även varit att någon bondson varit vid en
herrgård och på så sätt lärt.

ACC. N.R. M. 8924:3.

25

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Någon inflyttad engelsman, har ej varit, utan att hemkomna amerikaner har ju
telat om engelskt lantbruk, och dels genomfört nytt förhållande sjäta, och därigenom
visat engelskt bruk. Di har då förklarat hur engelskt lantbruk var.

Farm, är väl styckning från större gods. De har här ju varit bönder som haft
jorden styckad dels från bonan, dels från Herremän. Di har haft jorden
dels på visor, är, eller på deras tid. Di skulle ju göra dagsverke till gårdens
sådana ställe kallades hogäura ställe, hogäura bömmar. Di måste som hade sådana
ställen, drag till sig så di var förmögna. Di måste ^{ägarna} stället ha, som arrendären utgått,
köpt stället. Även här, var de för i tiden att husmän städd jord av lantstället, eller
av lagn. Di fick jorden städd på deras tid med viss arrende, eller dagsverke.
Men de var ju mindre bönder, de kallades städd jor.

Namn på när gård, vet jag ej utom Eliasfermy de är ut emot Fogdarn.